

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a Dr.Harsányi István ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a dr.Nahóczky Endre ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Csongrád Megyei Bíróság előtt 2.G.40.348/2005. számon indult és a Szegedi Ítéltábla 2007. április 4. napján kelt Gf.III.30.007/2007/7. számú ítéletével befejezett perben, a jogerős ítélet ellen az I.r. felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.007/2007/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 120.000,- (Egyszázhuszezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi az I.r. felperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság külön felhívására 473.200,- (Négyszázhetvenháromezer kettőszáz) Ft feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes 2003. március 14-től december 11-ig volt az I.r. felperes elnöke, 2003. december 12-től Gy.L. tölti be az I.r. felperesnél ezt a tisztséget. Az I.r. felperes 2003. május 9-én kelt közgyűlésének jegyzőkönyvében rögzítésre került jelen per alperesének javaslatára, hogy „a havi költségelszámolást, útnyilvántartás, vagy kiküldetési nyomtatvány használatával a

megfelelő jogszabályok figyelembevételével SZJA. tv. 25.§ /2/ bekezdés c) pontja szerinti kiküldetési rendelvénnyel felhasználását üzleti tárgyalásokra a bevételnek számító költségtérítést 400.000,- Ft-ban állapítsák meg két tisztviselő részére." E két tisztviselő az alperes, illetve Gy. L. volt. A 2003.05.09. számú határozat szó szerint az alábbi volt „ 400.000,-Ft/hó költség elszámolása üzleti tevékenység végzéséhez saját személygépkocsi használatával". Ennek alapján az alperes 3.320.538,-Ft-ot vett fel, amit a főkönyvben előleg megnevezésen szerepeltettek. Az alperes a 2003. december 31-i számviteli állapotok szerint 4.962.500,-Ft értékű faanyagot és 307.231,-Ft értékű raklapot összesen tehát 5.269.731,-Ft értékű eszközkészletet tartott magánál. Mindezek alapján 3.320.538,-Ft előleg - mint tagi kivét - 4.962.500,-Ft faanyaghiány, és 307.231,-Ft raklaphiány került kimutatásra. Az alperessel szemben a jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt indult büntető eljárás bűncselekmény elkövetésének hiányában megszüntetésre került.

Felperes keresetében 8.590.269,-Ft és ezen összegnek 2004. január 1. napjától a kifizetésig járó kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította a közgyűlési határozat szerint elszámolási kötelezettség nélkül vehette fel az összesen 3.320.538,-Ft-ot, amit az I.r. felperes érdekében utazásra fordított, amiről útnyilvántartást is vezetett. A faanyag, illetve a raklap pedig a telepén megtalálható.

A Csongrád Megyei Bíróság 2006. október 14-én kelt ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 8.590.269,-Ft-ot, s annak 2004. január 1. napjától járó kamatait. Rendelkezett a perköltség viseléséről. Ítélete indokolásában kifejtette, a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. tv. 40.§ /1/ bekezdése alapján az alperest polgári jogi felelősség terheli az általa tisztségviselőként a felperesnek okozott kárért a Ptk.339.§ /1/ bekezdése alapján. Rámutatott, az alperes ellen folytatott büntető eljárásban beszerzett igazságügyi könyvszakértői véleményből megállapítható, hogy a kimutatott hiány számviteli eszközökkel dokumentált, azösszezszerűséget az alperes nem is vonta kétségbe. Álláspontja szerint az alperesi védekezés realitása, hogy a készpénzt a szövetkezet érdekében használta fel, nem állapítható meg. Az igazságügyi könyvszakértő által felvett adatok nem támasztják alá az alperesi védekezést. Az elsőfokú bíróság az általa kirendelt és a büntető eljárásban is eljáró erdőgazdálkodási szakértő véleményéből arra a következtetésre jutott, hogy a tényleges adatok a számviteli adatokkal azonos hiányt mutatnak. Az alperes által hivatkozott meglevő famennyiség nem azonosítható a felperes által követelt famennyiséggel.

A fellebbezési eljárás során felperes követelését engedményezte. Az alperes az engedményező perből történő elbocsátásához nem járult hozzá, így az engedményes II.r. felperesként lépett be a perbe.

A Szegedi Ítéltábla 2007. április 4-én kelt ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperes marasztalását leszállította és újra szövegezte az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II.r. felperesnek 703.000,-Ft-ot, valamint annak 2004. január 1-jétől járó kamatát. Ezt meghaladóan a II.r. felperes keresetét elutasította, rendelkezett a perköltségről. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítélete indokolásában rámutatott, a 2003. május 9-i közgyűlési határozat nem írta elő a bizonylatolási kötelezettséget, ennek szükségessége csak később merült fel. Az egyes pénzfelvételek felhasználásának igazolása azért szükségtelen, mert az alperes az I.r. felperes könyvelőjétől minden alkalommal a felhasználási cél megjelölésével és Gy. L. vezető tisztségviselő jóváhagyásával vette fel a pénzt. Az I.r. felperesi vezető tisztségviselő, Gy. L. engedélyezési gyakorlata önmagában az alperesi pénzfelhasználást jogszerűvé tette, ezért bizonylatolási kötelezettség hiányában nem köteles az alperes a felvett előlegeket visszafizetni, különös tekintettel arra, hogy nem nyert bizonyítást, miszerint az alperes nem az általa megjelölt célra fordította a felvett előleget. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság iratellenes megállapítást tett. Az igazságügyi szakértő véleménye minden kétséget kizáróan igazolja az I.r. felperes könyvelésben szereplő famennyiség, és az alperes szegvári telepén található faanyag azonosságát. A hiányzó famennyiség ellenértéke megállapítható, amelynek megfizetésére az alperes a Ptk. 479.§ /2/ bekezdése alapján köteles. Ezt meghaladóan a marasztalásra irányuló felperesi kereset alaptalan, a II.r. felperes csupán a meglevő fűrészáru kiadására tarthat igényt. A birtokbaadástól pedig az alperes nem zárkózott el.

Az I.r. felperes felülvizsgálati kérelmében tartalmilag a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megfelelő döntés meghozatalát kérte. Kifejtette, iratellenes megállapításra jutott a másodfokú bíróság, amikor ítéletében azt rögzítette, hogy a közgyűlési határozat nem írt elő az alperes számára bizonylatolási kötelezettséget. A jegyzőkönyv szerint a közgyűlés az alperes javaslatát fogadta el, mely kiküldetési rendelvénnyel kiállítását írta elő. Elszámolási kötelezettség törvény erejénél fogva terhelte az alperest. Felperes utalt az igazságügyi könyvszakértő megállapítására, miszerint a könyvszakértői módszerekkel kétséget kizáróan megállapítható a hiány, és azt az alperes okozta azáltal, hogy nem számolt el az előlegekkel. Gy. L.-re vonatkozó másodfokú ítéleti megállapítások azért is vitathatók, mert az alperes és Gy. L. az elsőfokú eljárás során ellentmondóan nyilatkoztak az elszámolás kapcsán. A másodfokú bíróság nem

indokolta meg, hogy miért az alperes nyilatkozatát fogadta el. Tévedett továbbá a másodfokú bíróság, amikor úgy foglalt állást, hogy a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy az alperes nem az általa megjelölt célra fordította a felvett előleget. A felperes bizonyította, hogy az alperes nem tett eleget bizonylatolási kötelezettségének, nem számolt el az előleggel és ezzel kárt okozott. Az alperesnek kellett volna a hiteles könyvelési adatokkal, illetve a szakvéleményben foglaltakkal szemben igazolnia, hogy jogszerűen használta fel az általa felvett összegeket. A havi 400.000,-Ft-ból felperesnek 15-16.000 km-t kellett volna utaznia, ami irreális. A másodfokú bíróság ítélete, amely szerint egy szövetkezet közgyűlési határozata lehetővé teheti a tag részére az elszámolás nélküli pénzfelvételt, a számviteli törvény, illetve a társasági adóról szóló törvény rendelkezéseivel ellentétes. Az I.r. felperes hivatkozott a kirendelt könyvszakértő nyilatkozatában foglaltakra, mely szerint az alperes által hivatkozott útnyilvántartás nem igazolja a költségek elszámolását. A faanyagokból, illetve a raklapokból mutató hiánnyal összefüggésben is téves megállapításra jutott a másodfokú bíróság. A büntető eljárás során készült szakértői véleményből megállapítható, hogy a szegvári telepen megtalálható készlet jelentős hiányt mutat. Az alperes 2004. január 12-i levelében elismerte, hogy 39 köbméter fa feldolgozásra került, és a telepen csak annak maradványa található. 4.962.000,-Ft értékű szélezetlen deszkának kellene a szegvári telepen meglennie. A telepen azonban sem szélezett, sem szélezetlen deszka nem található, csak a 39 köbméter feldolgozása után visszamaradott hulladék anyag lelhető fel. Az I.r. felperes a faanyag kiadását nem kérte, mert a rendőrségi bejárás megállapítható volt a faanyag hiánya. Így az alperes nem ajánlhatta fel a meg nem levő famennyiség kiadását. Az alperes által írt hivatkozott levél ezt bizonyítja. Rámutatott továbbá az I.r. felperes arra, hogy a nyomozóhatóság a felperesi követeléssel összhangban a hiányzó raklap értékét 307.000,-Ft-ban állapította meg, szemben a másodfokú bíróság által megállapított 228.000,-Ft-al. Az I.r. felperes igazolta, hogy az I.r. felperes a raklapokért 307.231,-Ft-ot fizetett.

Az alperes a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy a jogerős ítélet az ügy érdemére kihatóan nem jogszabálysértő.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az alperes 2003. május 9-én megtartott közgyűlési jegyzőkönyvében foglaltakból, valamint a hatályos, vonatkozó szabályokból az következik, hogy az alperesnek az I.r. felperestől felvett összegekkel el kellett volna számolnia, más személy ezen kötelezettség alól az alperest, aki ekkor az I.r. felperes törvényes képviselője volt, nem mentesíthette. Ugyanakkor

osztotta a másodfokú bíróság álláspontját tekintetben, hogy az I.r. felperesnek kellett volna bizonyítani, hogy az alperes nem a közgyűlés által meghatározott célra fordította a felvett összeget.

A másodfokú bíróság a bizonyítékokat mérlegelve az erdőgazdálkodási szakértő szakvéleményében foglaltakat fogadta el döntése alapjául, mely szerint az I.r. felperes fa anyaga feldolgozva, szélezett állapotban az alperes telepén 9,5 köbméter kivételével megtalálható. Ugyancsak ezen szakvélemény tartalmazta, hogy a hiányzó raklapok értéke a 2003. év végi raklap árakon számolva 228.000,-Ft. A Legfelsőbb Bíróság rámutat arra, hogy az I.r. felperes által hivatkozott nyomozati eljárás során született határozatok alapján is az állapítható meg, hogy a faanyagban nem volt jelentős hiány, és a raklapok értékét a nyomozati határozatok valójában nem állapították meg, a Csongrád Megyei Főügyészség határozatában pl. „mintegy 307.000,-Ft” értékű raklap megjelölés szerepel. Ilyen tényállás mellett nem találta a Legfelsőbb Bíróság iratellenesnek, a logika szabályaival ellentétesnek a másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy az erdőgazdálkodási szakértő véleményét vette figyelembe a faanyaggal kapcsolatos kereseti követelés megítélésekor.

A fent kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp.275.§ /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az I.r. felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp.270.§ /1/ bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp.78.§ /1/ bekezdése alapján kötelezte a Legfelsőbb Bíróság az I.r. felperest az alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére, illetve az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2007. november hó 19. napján.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró.

A kiadmány hitelül:

(.....)

Szécsiné

Horváth Ildikó

bíróági tisztviselő